

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

Egy évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona.

— Gyogy szám ára 20 fillér. —

Hirdetések megállapodás szerint számítanak.

— Nyilttér díja soronként 20 fillér. —

Felétős szerkesztő és lapfajdos:

KUTI ISTVÁN

Az expediciót s hirdetésekkel illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők, hova az összes pénzküldemények is küldendők

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Vasuti ügyünk.

Dönés a lenni vagy nemlenni kérdésében.

Lapunk fennállása óta unos-untalan hangoztatta, hogy Selmecbánya város a mai viszonyok között keskeny-vágányu vasutával, ha bármit tesz is e város áldozatkész közönsége, nem versenyezhet a többi vidéki városokkal a haladás terén.

Ez a kis vasut, amely ezelőtt harminc-negy esztendővel épült, már akkor sem elégítette ki az igényeket, azóta az igények, a fejlődés növekedésével természetes, hogy még kevésbé elégíti ki sőt egyenesen kárára van a városnak, mert hogy iparunk, kereskedelmünk nem fejlődhetik annak egyenesen ez a vasut az oka, amelyet fáz évvel ezelőtt a haladó Bulgária derék fejedelme, aki városunknak jó akaró barátja, a „civilizáció szögyének” nevezett.

Nem akarunk azonban ezáltal rekrimálni; nem firtatjuk, hogy miért épített az állam ilyen értéktelen közlekedési utat; nem soroljuk föl számtalan hátrányát, hibáját; nem részletezzük, hogy mennyi kára van e vasut miatt városunknak: jól tudja azt mindenki a városban, sőt tudják azok is, akiket bármily kapcsolat fűz városunkhoz.

Arról van most szó, hogy segítsünk magunkon a míg nem késő.

Azt be láthatjuk már, be kell látnunk, hogy az államtól nem várhatunk segítséget. Évtizedeken át halomszámra ment minden idők kormányaihoz a sok clóterjesztés, felterjesztés, instancia, memorandum s mindenféle elaboratum e vasutnak széles vágányúvá való kiépítése iránt. Hiába. Még csak azt se értik el, hogy a petroleum világítás kiesereltette volna a mindenható MÁV. s így nálunk meg van az a vértetlen állapot, hogy a vasuti állomáson, ahol a város közönsége világítat, fényes gázvilágítás van, ahol az állam gondoskodik a világításról, a város termekben s az állomási épület érkézési oldalán büzös petroleum lámpák hirdetik e vasutkának Ázsiába való voltát. A MÁV. ugyalszük nálunk akarja a világításon behozni a napotai vasuti szeren-csétlenségek által szenvedett kárait.

Ezelőtt tíz évvel már-már közel voltunk ahoz, hogy bejutunk a nagy vasuti hálózatba. Akkor a vállalkozó 300000 korona hozzájárulást kívánt a várostól. Nem adtunk csak 200000 koronát, de a vasut nem is lett meg.

Elaludott fiz esztendőre a Németi—selmecbányai vasut ügye.

Most újabb életre kelt e kérdés és kedvezőbb auspiciumok között, mint akkor, mert hiszen meg van már a Drégelyalánk—váci vasut, amelyen, ha a Németi selmecbányai vonal kiépül, szinte nyil-egyesen vasuti összeköttetést kapunk a fővárossal s ahelyett, hogy mint most 251 kilométer vasuti távolságra volnánk Budapesttől, számításunk szerint 134 kilométer távolságra leszünk.

A Németi—Selmecbányai vasut érdekeltségének elnöke Lits Gyula főispán, aki bár nem sokat hangoztatja, de tagadhatatlanul komolyan érdeklődik e város fejlődése iránt, 300000 koronát kér a város közönségétől a létesítendő vasuti vonalra. Annuit mint ezelőtt tíz évvel ezelőtt kért az akkori érdekeltség.

A város polgárságát ma délutánra értekezletre hívta össze a város polgármestere, hogy döntsön ez ügyben, döntsön a **lenni vagy nem lenni kérdésében**.

Nem hisszük, hogy e városnak egyetlen polgára is a halált választaná.

—6.

Az ezüstkanálka.

Itt állott hát Kertész Teréz magára hagyatva e nagy, zürzavaros világban.

Még ki sem zöldült a fű édes anyja sírján; még ott látszott a nyoma, amint a szegény árva ráborult a hantra, mely egyedüli, utolsó támaszát örökre takarja.

Ott térdel most is a fiatal leány; bucsuzni jött oda. Elhagyja a vidéket, mely neki menekedést sem nyújt többé.

Semmije sincs, semmije, mint kevesen ruhája — és tiszta becsülete.

Egyedüli öröke kis ezüstkanálka; édes anyjától kapta emlékül; elővontja kebléből; megcsókolja; ráhullatja bánatos könnyét s visszarejti a rá nézve annyira becses ereklyét.

Él tehát a világba!

Mi vár reá majd az idegenben?!

Ismeretlen neki még a világ ezernyi veszélyével; hogy fog ezekkel megküzdeni?!

Egyedüli legyvere, egyedüli pajza az erény: azt mondják: győgne legyver, győgne pajzs!

Kőhalmy gróf kastélyában mozgalmas élet van. Az öreg gróf keresztül-kasul járja a renge-leg épületet s majd itt, majd ott talál valami igaztani, változtatni valót még a kertre is kiterjedő figyelme; fákat ültet át, szobrokat helyez el; a pálmaház rendezése tárgyában minden nap

összevész az öreg kertészszel s keresztül vitte az öreg grófné ő méltóságánál, hogy a disztermet üjogaj kifestesse. Már be is rendeztek egy szobát az e napokban érkezendő festő számára, kinek sikerült freszkói neki majdnem művészi hírnevet szereztek.

S miért mindez?

Egy hó mulva lesz Ilka grófkisasszony ünnepeles eljegyzése Baróthy Pista gróf, huszár főhadnaggyal, ki majdnem mindnapos vendég Kőhalmyeknél, főhhasználva a kedvező alkalmat, hogy jelenleg a közeli helységben állomásozik, honnét lóháton alig félóra járásnyira esik a kastély.

Most is ott találjuk az öreg gróffal a pálmaházban, honnét a főhadnagy valószínűleg meg akar szólni, mert csak nagyon szórakozottan hallgatja az öreg ur botanikus fejtegetéseit s nagyon sürin tekintget ki a kertbe.

Szerencsésjére az öreg ur annyira belemerült beszéd tárgyába, hogy észre sem vette a hallgatóság figyelmeltenségét.

Baróthy Pista gróf arcán hirtelen pír ömlik el; szeme felvillan; a kert sétányain nyulánk nő-alakot pillantot meg, világos ruhában, hosszú, fekete hajfonatokkal.

Most vége szakadt a huszár főhadnaggy túrel-mének.

— Bocsánat, azt hiszem, Ilka komtesz van a kertben; megengedi —

S feleletet sem várva be, sietett, majdnem

rohant ki Baróthy a cserjék között; eltűnt leányalak után.

Az öreg gróf mosolyogva csóválta fejt; «Fiatal vér! Hogy szereti llkát! Na, csak azután boldogok is legyenek; mi, sajnos, oly ritkaság minálunk!» s tovább babrálgat a pálmaházban.

De hát Ilka grófnő volt-e ez a leányalak?!

Sűrű bokroktól körülvett kis tér közepén thujacsoport illatozott, körülfogálva kis kertű padot, melyen gyönyörű leány ült. Termete karcsu s mégis telt, ara a görög szobrokra emlékeztetne, ha nem volna oly ude, rózsás. Kékes csilámu fekete haja két hosszú fonatban omlik le.

Olvasásba merült a szép leány, észre sem véve, hogy valaki gyors lépésekkel közeledik. Csak akkor riad fel, midőn Baróthy már félsiet, s lángoló szemmel tekintve végig rajta, izgalomtól majdnem remegő hangon sutogja: «Valahára egyedül találom!»

A leányt ösztönszerűleg valami kimagyarázhatlan félelem fogta el.

— Gróf ur, Ilka komtesz nincs a kertben; feje fáj kissé s visszavonult szobájába.

— Hát hiszen — vág vissza Baróthy — én nem is Ilka komteszt keresem, hanem kegyedet, Teréz! Hát nem vette még észre, hogy szeretem, hogy imádom?! Hogy kész vagyok minden vagyonomat lábai elé rakni? —

— Hogy mer ön így beszélni, gróf ur, k eljegyezni készül Kőhalmy Ilka grófnő, ki minden

Egy virágzó vállalat.

Ezelőtt egy esztendővel alakult meg Selmecebányán az országban a második inget és fehérneműt gyártó vállalat, amely gyárilag állít elő női és férfi ingeket és fehérneműket.

A vállalat iránt még városunkban is volt bizalom, pedig tudvaleg hogy nálunk rendkívül bizalmatlankodással szoktak fogadni minden új alapítást. Voltak is elegenden akik nem jósoltak jövőt az új vállalatnak, de szerencsére voltak még többen, akik biztak a vállalkozók mozgalmában és létrehozták a vállalatot.

Egy rövid esztendő múlva örömmel állapíthatjuk meg, hogy a mindenen bizalmatlankodók csalódtak s azok, akik jó akarral lendíteni akartak városunk helyzetén egy új iparvállalat alapításával, elégedetlen láthatják, hogy kis tökéjüket biztosan jövedelmezően helyezték el.

Örömmel állapítjuk meg ezt, mert reméljük, hogy most már el fog tűni e városunkban a minden új iránt való bizalmatlanság s így lassan-lassan rá fog lépni városunk is a modern haladás útjára.

A selmecebányai első ing- és fehérneműgyár egy esztendő fennállása után e hó 30-án tartja meg első közgyűlését. Az igazgatóságnak a lefolyt esztendő üzleti menetéről szóló jelentését megkaptuk már s érdeemesnek tartjuk azt a nyilvánosság előtt is közzétenni.

Röviden, világosan, tisztességesen számol be a jelentés a vállalat működéséről s lehetetlen, hogy ne keltsen ez a derék vállalat most már közbizalmat és általános támogatást.

Az igazgatóság jelentése a következő: A folyó évi augusztus hó 4-én megtartott rendkívüli közgyűlés azon határozata, hogy az évi számadások december 31-ike helyett minden

év augusztus 31-én zárandók le, tisztelettel van szerencsénk első üzleti évünk eredményéről az alábbiakban beszámolni.

A cél, hazánk iparát fejleszteni, városunk és környéke mindjohon szegényedő népének munkát — kenyeret nyújtani — teremtette meg szerény vállalatunkat is.

A nehéz pénzügyi viszonyok dacára könnyű volt a 150000 korona részvénytőkét összegyűjteni és a 750 darab egyenként 200 korona névértékű részvényt elhelyezni.

Az üzemet 1907. évi július hó 1-én kezdtük meg, oly időben, mikor a kereskedői világban holt idején van, mikor eladni lehetetlen. Az eladást és szállítást csak októbertől kezdhetjük és így csak az ősi és az idei tavaszi üzletbe vethettük reményeinket!

Régen fembálló, nagytökéjű és jól bevezetett külföldi cégekkel kellett a versenyt felvenni; a magyar gyártmány iránt nyilvánuló bizalmatlanságot leküzdeni és hogy ez mennyire sikerült, hogy készítményeink mily rövid idő alatt tudták a közönség elismerését kivívni, azt az eredmény mutatja a legjobban. A rendelkezésünkre álló augusztus 7—8 havi üzleti idő alatt 279,144-94 K árulogalmat értünk el. Mindennél jobban bizonyítja ez gyártmányunk kiválóságát és vállalatunk életképességét.

Készítményeink ma már az ország minden részében ismertek és keresettek; az összehasonlítástól régi jó hírű cégek gyártmányával nem kell félnünk és veőkörünk nemesak országunk területén, hanem annak határán túl is mindjohon terjed. Körülbelül 1200 kereskedőt nevezhetünk nagyrabecsült vevőnknek. Készítményeink a hazai piacokon kívül a magyar iparnak egyáltalán nem kedvező helyeken, mint Horvát-Szlavon országokban, Galiciában és Ausztriában is tért tudtak hódítani és számíthatunk kivételünk erős emelkedésére.

Vásárlásainkat lehetőleg magyar cégeknek eszközöljük és csak azt vesszük külföldről amit a hazai gyáraink még nem készítenek.

Hitelünk szilárd, bel- és külföldi tekintélyes gyárosok keresik az összekötötést velünk.

A nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter december havában körlevelet intézett az összes keresk. és iparkamarához, melyben felhívja figyelmüket arra, hogy az országban

fehérnemű és inggyárak még nincsenek és ajánlja, hogy olyanok létesítésére tereljék a kereskedői körök figyelmét és előre is a legmesszebbmennyiségű támogatást helyezi kiállításba.

Ezen magas leirat hatása alatt adtuk be államségély iránti kérvényünket,

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur Ó nagyméltósága 62351/VIC. 1908. sz. határozattal az üzem szükséges és megfelelő fejlesztetése céljára évenként 100000 koronájú terjedhető állami hozzájárulást és a gépek beszerzésére 20000 korona segélyt kegyeskedett engedélyezni.

A jelentékeny évi segély megadását a nagym. kereskedelemügyi miniszter két feltételhez kötötte: bel- és külmunkásaink száma fokozatosan 200-ra emelendő és gyárunk a kor legújabb technikai vívmányainak megfelelően berendezendő illetve felépítendő.

A forgalom előre látható növekedése folytán — az üzem fejlesztése amenny is feltétlenül szükséges és elkerülhetetlen! Az eddigi munka napenkénti 1000—1200 koronas termelés mellett évente körülbelül 300000—320000 korona értékű árut tudunk előállítani és így a követelményeknek nem fogunk megfelelni.

A jelenlegi gyárhelyiség ezen célra egyáltalán alkalmatlan, abban az üzemet fokozni a kor igényeinek megfelelően berendezkedni lehetetlen.

Minden követelményeknek csak az esetben tehetünk eleget, ha alapötletünk jelentékenyen emeljük, mire különben az üzletnek önmagából folyó folytonos növekedése is utal minket és ez okból javaslathoz hívni bátorodunk meglátásunk elhatározni, hogy a részvénytöke 150000 koronáról 400000 koronára felemeltessek és hogy e célból további 1250 darab egyenként 200 névértékű részvényt bocsátassék ki.

Bátorodunk kiemelni, hogy a tökének ipari vállalatokba való elhelyezése mindenütt gyümölcsözőnek bizonyult és eddigi tapasztalataink után az első év eredménye mutatva, midőn dacára a kezdet nehézségeivel járó rendkívüli nagy kiadásoknak 11,305-41 fillér tisztá nyereséget tudtunk elérni megnyugvással ajánljhatjuk t. részvényesink és az érdeklődőknek, hogy gyümölcsöztesse rá tökéjüket már is virágzásnak indult vállalatunkba fektessék!

Iparágunk szükségességét annak nagy mérvben való fejlesztését a nagyméltóságú m. kir. ke-

esetre méltóbb tárgya szerelmének, mint én, a szegény társalkodónak. Vagy tán éppen szerény állásom, szegénységem bátorítja fel rá, hogy velem szemben annyira megfélekedezik azon tisztelétről, melylyel minden lovagias férfiú minden, még a legszegényebb nővel szemben is viseltetni tartozik, ha ez a nő neki az ellenkezőre nem szolgáltatott okot? —

— Ugyan édes Teréz! Hogy mondhatsz ilyet? Én becsülöm és tisztetem, de szeretem is; oly lángolón, amint csak szeretni lehet. Családi körülmények házasságra köteleznek Ilka grófnővel, s azt hittem szeretem is; de amióta kegyedet meglátam s alkalmam nyílt gyakrabban érintkezhetni kegyeddal, azóta boldogtalan vagyok. Ne szakítson félbe; hallgasson meg, kell hogy meghallgasson! Én szeretem, s a fiatal szívnek joga van rá, hogy boldog legyen. Ne tagadja, Teréz, kegyed sem közömbös irányomban; kiolvasom ezt szeméből, gyönyörű arca pirulásából. Hiszen a szerelem nem ismer törvényt, mert maga is törvény, a természet törvénye. Éi gazdag vagyok; független természetem életét, paradicsomom othonát, melynek kegyed lesz körülöttem uródné. kinek kívánsága parancs lesz rám nézve, melyet teljesíteni boldogságomul tekintem. Szeretem; legyen enyém, vagy meg kell halnom!

Baróthy féltéredre ereszkedett Teréz előtt, s ennek derékát át akarta fogni karjaival.

Csak az érintésre ocsudott fel a lány ka-

bultságából, abból a mámorból, melybe őt a dalás húszárföldnagya, a gazdag főur szenvedélyes szavai ejtették; gyors mozdulattal kiszabadította magát az ülék karok közül, s szólanul, égő arccal megriaszított özként eliramodott.

Teréz sehogy sem tudta ellefedni kerti tallálkozását Baróthy gróffal. Csábító szavai még most is füleiben csengtek; még most is mintha érezné arcán a gróf izzó tekintetét.

E gondolataitól mintegy menekülni akarva, gyakrabban kereste föl a dísztermet, hol a festő, Fejér Kálmán, már serényen dolgozgatott. Közömbös ürügyek alatt beszédbe eredt vele; jól esett neki az a nyílt, egyszerű beszédmodor a festőnél, mely annyira elfűtött az előkelő, magas körök metaferikus szólamaitól.

És csinos is ez a festő! Gőndür szöke a haja, ibolyakék a szeme, szabályos metszésű az arca s a mellett művelt, intelligens ember; igazán inkább művész, mint műpáros.

Ha úgy ránézett, mint ha vonzalmat érzett volna iránta; de akkor ismét csak föltűnt képzeletében Baróthy gróf szenvedélytől ihletett, klasszikus majdnem démoni szépségű arca s akkor érezte, hogy a vér felszökken arcába.

Igy lelték a hetek, a díszterem festése majdnem bevégezve, az ünnepélyes eljegyzés a közbömb.

Fejér Kálmán szerelme lobbant Teréz iránt s ennek nyájas szava, gyakrabbi elpirulása azon reményt ébresztette benne, hogy a lány sem idegenkedik tőle.

Nyilatkozni akart, csak alkalmat várt reá; föltette magában, hogy legközelebb, midőn a társalkodónó bejön munkáját megnézni, megkéri tőle kezét.

Meg is tette, egyszerű, de igaz szívből fakadó szavakkal; megmondta, hogy nem ígérhet neki fényűzést, pompát, nagyszámú cselődséget, fogatot, de nyugodt, gondatlan családú othonot.

Teréz csak hallgatta, hallgatta, míg könybe lábbadt a szeme. Föltűnt előtte az a mások ki fényt, csillogást, pompát ígért; melyik ért többet?!

Küzdött magával, nem tudta magát elhatározni.

— Majd holnap megadom a választ — suttogá, és sietett a kertbe, kedvenc helyére a thujacsoporthoz.

Visszamenet Baróthyval találkozott, ki úgy látszik lesett reá; amint el akart menni mellette, érezte, hogy a húszárföldnagya valami levélték csuszat kezébe, hallgatást intve. Még rá sem ért mondani valamit, s Baróthy már elisietett.

Teréz nem állhatta meg, hogy el ne olyvassa a levélték; csak irónnal volt írva, néhány szó: «Imádóm! Legyen enyém! Ma este el kell utaznom; a park végén kocsi vár önmre, jöjjön velem, boldogdaj tesztem; megédesítem minden percét, bearanozom még a nyomdokát is, jöjjön, jer; epedve foglak várni.»

Teréz delutánra kimentette magát rosszullétét hozva fel. Tényleg, mint ha lázban lett

reskedelemügyi miniszter már idézett múlt év december havában a keresk. és iparkamarákhoz intézett felhívása igazolja és azzal, hogy minket az engedélyezett nagy segélyben részesít — elismeri vállalatunk életképességét és jövőjét.

A befektetendő új tőke gyümölcsözőségét a forgalom és ezzel a haszon emelkedése és az államnak 21 1/2 %-os hozzájárulása (miféle 400000 korona részvénytől kével szemben 10000 korona évi segélyt engedélyez) biztosítja és továbbá az is, hogy a várható emelkedő forgalom dacára a költségek csak a munkabérekben fognak emelkedni és az első és rendkívüli kiadások után aránylagos csökkenésre és így a tiszta haszon emelkedésére szabad számítani.

A részvénytőke fölemelésével a vállalat fejlesztését, a forgalom amelését és ezzel járó, várható nagyobb nyereséget biztosítjuk; eleget tehetünk azon követelményeknek, amelyeknek teljesítésétől az államszegély megadása függővé tétetett. A részvénytőkét a forgalomhoz — az államszegélyt a gyár teljes felépítéséhez és modern berendezéséhez fogjuk felhasználni. Azzal, hogy ezen építkezés nem érintené alapitőnként — növeljük részvényeink értékét.

Ezek alapján kérjük a részvénytőke felemelése, a subvenció elfogadása és a gyár felépítésére vonatkozó javaslataink elfogadását!

Bátorkodunk továbbá javaslatba hozni: Méltóztatassanak elhatározni, hogy a Brutto nyereségből 17,06748 K-ból következők hozassanak leírásba:

Kétszáz vált követések címén	3448 03 K	17067 48 K
A leltár 3509 52 K értékéből		
10% leírás	350 95 >	
Gép- és felszerelések 16190 90 K értékéből 10% leírás	1618 09 >	
Könyvelő és segédszemélyzet jutalmazására	350 — >	5762 07 >
és a fennmaradó tiszta nyereség:	11805 41 K	

A jelentésünkben részletezett várható szükséges nagyobb beruházásokra való tekintettel, tartalék-alapra vezetettessék elő.

Ezek után var szerencsénk eredmény-szám-lánk részletezésére áttérni:

Áruszámla:

1908. aug. 31-ig beérkezett nyers áru feldolgozatra	241248 34 K
Alapításkor átvettünk nyers árut	24885 06 >
Átvétel:	268683 40 K

volna. Küzdött benne az erény és a kísértés, s e küzdelemtől kimerült; oly gyengének érezte magát, hogy kénytelen volt nyughelyét felkeresni, s még ott is bántották a kínzó gondolatok. — — —

Az est beállt; az éj; a kastélyban minden csendes. Hamar el! Itt a levél megmondja, hogy önként hagyta el a házat. Ő vár, a dalás férfi, a gazdag főúr! Mily ragyogó lesz élete!

Egy-kettő! mint tündérszárnyakon siet át a parkon. Ott a keesi, ott ölelő kar, forró csók fogadja. A mén tüsköl, vágat; a hintó nyilésben görögül az ismeretlen csábító világba. — — —

Pazar fényvel berendezett budoár; délszaki növények, perzsa-szőnyegek, arany kalitban esővegő kis madár.

Léptek hangzanak; az ajtó tárul s belép Baróthy Pista.

— Ah, itt vagy, jöttél valahára, én szerelmem; Ugy vártalak már. De most nálam maradsz ugye?

— Nem lehet, Teréz! Bucsuzni jöttem! Külföldre kell utaznom s talán soká lesz, míg visszatek. Itt e tárcában találsz annyit, mi egyelőre biztosítja lételedet. Unatkozni nem fogsz! Miki báró majd szökőztat. No pá, mucsának, sietnem kell!

— Nem, nem, Pista! Nem erőztelek! Te elámtasz! Oh, észrevettem régen, hogy már nem szeretsz, hogy meguntál, most szabadulni akarsz tőlem!

Feldolgozva elszállítottunk 1908 aug. 31-ig	279144 94 K	268683 40 K
Készletünk nyers árukban, kellek, kész és kiszabott árukban 1908 aug. 31-én felvett leltár szerint	97082 87 >	
	376177 81 K	268683 40 K
	268683 40 >	

Marad tőbblet:	107544 41 K
Engedményszámla:	
Tőbblet-átmozat:	107544 41 K
Hitelezőkől levont 5 % pénztári engedményért 1908 aug. 31-ig	7907 99 K
Leszámláva adósaink által levont pénztári engedményért 1908 aug. 31-ig	4024 07 >
Részvényátíratásért befolyt 1908 aug. 31-ig	3883 92 >
	4 — >
	111432 33 K

Osszeredmény:		
Ennek terhére kiadások:		
Munkadíj, bér és fizetések	63355 90 K	
Üzleti költségek	9478 29 >	
Utaszási költségek	16977 52 >	
Kamatkiadásaink	1783 14 >	
Házbér-kiadások 1908 aug. 31-ig	2775 — >	
Gép- és felszerelési számla 16180 90 K értékéből 10% leírás	1618 09 >	
Leltárszámla 3509 52 K értékéből 10% leírás	350 95 >	
Leírni javasolt kétes követelések A könyvelő és segédszemélyzet jutalmazására fordítani javasolunk	350 — >	
Marad tiszta nyereség	11805 41 >	
	111432 33 K	111432 33 K

Tiszta nyereség: 11805 korona 41 fillér.

A ház, az iskola és az egyház pädagógiaja.

Ezen három tényező, t. i. a ház, az iskola és az egyház a társadalom legfontosabb és már a régi idők óta elismert nevelészetű tényezőkhöz tartozik.

Hogy a ház szent feladata a gyermekeket ápolni, szellemileg nevelni és erkölcsileg vezetni, hogy a családfőnek kötelessége családjának anyagi, erkölcsi és szellemi jólétét előmozdítani, hogy az atya jellemétől, az anya kedélyétől és műveltségétől és a család szellemétől a családtagok életmódja, erkölcsös magaviselete és boldogsága függ, hogy az idősb testvérek, az inasok és cselédek példái és tettei nagy nevelészetű befolyással bírnak a fiatalabb istenfőlelő, hazafiszi embereszeretet első

— Bohó aki vagy! I meg sem tarthat örökké! De nekem igazán el kell utaznom! Isten veled! S az a férfi, ki szenvedélyes szerelmében nék a lábahegyét is csokolgatta, most bucsucsök nélkül távozik tőle.

Napról-napra hullanak könnyei; de végre is a fiatal sziv rugalmas. Folytatja ismét előbbi életmódját, színház, löversenyek stb.

Miki báró híven kísérel. Egyszer-kétszer segít pilanattnyi pénzzavarán; ajándékokkal is kedveskedik s ő, Teréz, elfogadja. Sejtí már, hogy Baróthy Pistát nem látja többé oldalán.

Most már Miki báró a pártfogója; de meddig? Az élet elshaban, a színtér változik. Szálón helyett éjeli kávéház parketjén lejt Teréz piéz, selyemharisnyás lába. Oh ez a láb, mennyien rajongnak érte; az boldog, ki zsarrettelrel kedveskedhetik s maga csatolhatja fel; csakogy nem akárik oly boldog; legalább most még nem.

S Teréz muat, dalol s iszik az ifju urakkal, csak néha-néha, ha valaki régi előkelő kedvesei közli beteszi oda lábát, akkor eltűnik, elrejtí magát, szeretne föld alá bujni szegényében. —

Rohan az idő; az arcnak már füstök kell; sétálhajt az Andrásy ut a legjobbj; lesz-e valaki, ki őt megszólítja, meghívja vacsorára? Egész nap nem evett; elzalogosítani már nincs mit; oh be keserves, keserves ez a nyomorult élet!

S a sors irgalmatlan!
Ő érzi, hogy beteg, hogy nagyon beteg; oda vándorog maga a kórházhoz s felvételért eszedzik.

szorban a családban, a házban nyernek táplálékot, hogy végül a családok anyagi jólététől, erkölcsi állapotától és szellemi műveltségétől az iskola, az egyház, a község, az állam felvirágzása függ, azt a szentírás, a törvényhoók, a költők, a pedagógusok már régóta hirdették. S így a ház pädagógiajáról bővebben szólni e helyütt fölösleges.

Épöly ismeretes az iskolapädagógia is. Mindenféle iskola, az óvótól kezdve az egyetemig felmutathat oly neveléstani könyveket és rendeleteket, melyek kellő utasítást adnak az intézetek belső és külső szervezetéről, felügyeletéről a ház, az egyház és az állam iránti viszonyairól, az iskolai oktatásról és fegyelemről.

A »Néptanító Lapja« és még más szaklapok folytonosan az iskola pädagógiajáról tárgyalnak: mit kell tennie a tanítónak, hogy a családnak hála-dánság tagokat, az egyház számára hű hívőket és államnak derék honpolgárokat neveljenek. Azon közmondás: »kié az iskola, azé a jövő«, már mutatja hogy az iskola a politikai, egyházi, társadalmi és tudományos életet befolyásolja.

A ház és az iskola pädagógiajának kellene kimutatni, mi a teendője a társadalom többi tényezőinek: mint az egyháznak, községnek, államnak, sajtónak, az egyeteknek és a színházaknak, hogy a család virágozzék, tőkéletesebbék, anyagi állapota gyarapodjék s hogy az iskola felvirágozzék és feladatát általános megalégedésre oldhassa meg.

Vagy lehetséges-e az, hogy a család virágozzék, ha a gyermekek anyai ápolás feltételeit és vezetés nélkül magukra vannak hagyatva s ki vannak téve a rossz példának?

Vagy lehetséges-e az, hogy a népiszkola megfeleljen feladatának, ha ennek tanulói alig végzik be a négy elamti osztályt, bányákban és gyárakban a munka terhe alatt testileg és erkölcsileg tönkre mennek és nincs alkalmuk azt tanulniok, mit mint leendő állampolgároknak tudniok kellene?

Vagy gyarapodhatik-e az iskola, ha a nagy községek iránta közömbös, ha pl. a lelkész a községi iskolát ellenszenvből, mint erkölcsrontó, vallástalan intézetet híreszteli, ha az iskolátalagotok a tanító működését nyilvánosan becsmérelni kezdik, hogy az egyik, vagy a másik az iskolát valaha meglátogatta volna, vagy a tanító tanítását végig-hallgatta volna?

Gyarapodhatik-e az iskola, ha a törvény holt betű marad, ha az iskolaszék nem teljesíti el-

Oh mily nyomort tanul itt megismerni, mily nyomort, s mily bünt!

De hát ő jobb-e? Elámtítja a derék, becsületes festői s a külső nyerg után indul, a bűn, a szegény ösényén.

Hová jutott? Mi lesz még belőle?!

A kórházból elbocsájtják; ott áll az utcán kenyér nélkül, pénz nélkül: mit tevő legyen?!

Ah, hiszen megvan még az ezüstkanálkaja, az a becses ereklye! Ettől mégsem vált meg eddig; ez néhány napra kisegítheti.

Kelölbe nyul, hogy kivége, a kanálka nines meg!

Nagyt sikolt —
S felriadt Teréz, álmodta ő csak az egészet; oh, be retentés álom! De háia a könyöröltes égnek, ott van ő most is még Kóhalmy grófkánál; de hát a kanálka?!

Lázasan keresi; a zsinór elszakadt s a kanálkát megtalálja párnái között.

Oh, hogy öszzecsokolja azt az ereklyét! Mintha édes anyja szelteme susogna belőle: »Maradj tiszta, maradj becsületes!«

Nem, nem, ő nem engedte a csabnak! Ő becsületes, tiszta akar maradni, jó asszony, hű feleség!

Reggel csak egy szót mondott Fejér Kálmánnak, csak egy szót: »Igen«, de ez boldogá tette a festőt s boldogá tette Terézt is. —
És Baróthy?
Esküvője napján levelet kapott; benne Teréznek írt összetépett sorai, semmi egyéb.

vállalt kötelességét, ha buzgó, lelkiismeretes tanító sohasem részelt nyilvános elismerésben a hatóságok részéről, míg a tehetetlen és hanyag tanító a protekció folytán nagyobb előnyöknek, magasabb fizetésnek és korábbi előléptetésnek örvend?

Nég sokat írhatnak azon teendőkről, melyeket a társadalom többi tényezőinek a család és az iskola íránt kellene szempőlök tartani, de térszükre miatt áttérnek az egyház pedagógiájára.

A ház nevelő intézet a családtagok számára, az iskola nevelő intézet az ifjúság számára, de az egyház nevelő intézet egy és ugyanazon vallás valamennyi tagja számára.

A kit minden embernek szüksége; a vallás nemesis a durva és nyers embert, erősíti a gyengét, bátorítja a csüggedőt, vigasztalja a gyászolót, fékezi a szenvedélyt.

Szegénynek drága kincs a hit,
Túri és remélni megtanít;
S neki, mi a sir rá nem lehel,
Mindig túri és remélni kell,

mondja Arany.

Kant mondja: «Mindazon könyvek, amelyeket olvastam, nem nyújtottak olyan vizsgát mint a biblia következő szavai:

Még ha szinte a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek a gonoszoltól, mert te velem vagy, a te botod és támaszod vigasztalnak engemet».

Egy pillantás a rómaiak, a görögök a zsidók és a középkor történetébe, valamint egy visszaemlékezés a francia forradalomra, arról győz meg bennünket, hogy a vallás, a hit csökkenésével minden magasztos iránti lelkesedés és a nép erkölcsiége is süllyedőben van.

Vallás nélkül nincs lelkiismeret, nincs remény és nincs eszményi törekvés.

A hitelenség előmozdítja az önzést, erősíti az érzéki szűzont, megfojtja a nemes érzelmeket, elrabol minden reményt a jövőre nézve és az embereket gyakran vad állatokká teszi.

Az egyház a leghatalmasabb nevelészetű egyezők egyike. Az egyház nevelőleg hat az egyházi törvények, a tekintély és a hit hatalma által.

Az ó- és középkor társadalma jobban volt áthatva a hit által, mint az újkor társadalma. Azért az ó- és középkorban inkább több templomot kolostort és kápolnát építettek; míg a jelenkorban inkább több főiskolát és népiskolát építenek.

Az ó- és középkor igen sok áldozatot hozott, hogy az egyházakat gazdag javadalmakkal ruhazza fel és a társadalmat, az államot oly módon szervezte, hogy az egyház képviselői a legmagasabb állást foglalták el. Azért bírnak a lelkesek az időtől fogva nagy tekintéllyel, mely általuk kitűnő nevelészetű eszköz gyanánt alkalmazható és melyet a nép javára alkalmazni kellene.

Még hatalmasabban mint tekintéllyel lehet és kell a lelkeseknek nevelőleg hatniok saját személységük és példájuk által.

Hogy mily nagyot és sokat tehet ily lelkes azt a történelem gyakran bizonyítja.

Franke, a híres pedagógus, Halle külvárosában mint lelkes működött. Itt sikerült neki nagy árvaházat és több jótékony intézetet életbe léptetni.

Oberlin mint lelkes egy Waldbach nevezett helységen működött. Ott szerete be saját költéségén a szegény lakosoknak a földmivéléshez szükséges eszközöket. Ottlétte alati a műveltség, erkölcsi és jólét feltűnő módon gyarapodott.

Bion zürcheri plébános alapította az első szűnidei gyermektelepet.

Az egyház nevelőleg hat a szoktatás által, ha a tagokat istentiszteletre, jótékony tettek véghezvitelére szoktatja és oktassa által, ha a lelkes szónoklata nemcsak dogmákon hanem erkölcsi és értelmi törvényeken alapszik; ha nemcsak a szentírás mondásaira, hanem a nagy nemzeti költők szavataira is hivatkozik; ha oktatását egy-

házművelődési és nemzeti történettel hozza egy-mással összekötésbe; ha a modern tudományal megbarátkozik; ha a képzelmet élénkíti, az érzelmet nemesis, a szellemet világhossá teszi; ha az egyetlen jó és igazságos Istenbe való hitet úgy tanítja, hogy más felekezetekkel szemben a legnagyobb toleranciát tanúsítja.

Az egyház nevel a művészet által. Vallásos énekek és zene, vallásos festmények és szobrok, göthai stílusban épített templomok, mozaik ablakfények a képzelemre hatnak, az esztétikai érzelmet nemesisít és az ember eszét az eszményre irányozzák.

Az egyház a felekezeti hívek példája által is nevel. De az egyház magas feladatát csak akkor fogja szerencsésen megoldani, ha a gyermekek már a családban a vallásos élet jó példáját látják, ha az iskola jó példa, gyakorlás és oktatás által a vallásos és hazafias érzelmeket nemesisíti.

Ily érzésekkel eltelve várjuk a jövőt.

Adjon az Eg erői szándékaink megvalósításához s koronázás sikerrel büdöz törekvésünket. Ne élgedjünk meg soha az elért eredménnyel, igyekezzünk saját magunkat felülmúlni.

Eddig sem érhet bennünk a mulasztás vádjá, ne érjen bennünk a további törekvés hiányának gyanuja sem. Teljesen és mindenben a cselekvés terére lépünk, ez lesz a gyanukkal szemben; mindig a legmúltóbb és legszebb védekezésünk!

Welwárd Jakab

igazgató-tanító.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Kinevezések a bányászattal. A pénzügyminiszterium vezetésefel megbízott m. kir. miniszterelnök a bányászattal körbe tartozó kezelési ágazatoknál alkalmazott műszaki tisztviselők és orvosok egyesített létszámában dr. Szokol Pál bányatanácsosi címmel felruházott főmérnököt, valamint Veress József és Krennitsky Armánd főmérnököt bányatanácsosokká; Berenczei Kovács Géza, Prunner Róbert, Székely Vilmos, Ebergyényi Kálmán, Urbán Mihály, Öczvirk Ede, Starna Sándor, Makóv Miklós, Vajna Miklós, Bárdos Lajos, Burdás Lajos és Balázs Imre bányamérnököt főmérnökökké, dr. Luga Mór, Profánter János, dr. Ince Béla, dr. Barcsi Lajos, dr. Balázs Márton és Vasitsek Károly bányarvosokat főorvosokká, Orbán Károly, Urbán Andor, Havas Samu és Mrász Gábor segédmérnököt mérnökökké, Buday Ernő tisztjelöltet, Galambka József főiskolai tanárségédel, valamint Szmolka Nándor, Lehoczky Aurél, Lende Géza és Tuka László tisztjelöltek segédmérnökökké nevezte ki.

— Kresz Géza világhírű hegedűművész hazánkfa az idő szerint Godin-ban (Belgium) tartózkodik, hol a világhírű mestertől — Ysayetól — meghívta, a világ, minden részéből oda tudoló zeneművészek tovább képzésénél segédkezik.

— Bérmlás A hercegprímás helyettesítésében Kohl Medárd püspök e hó 28-án (hétfőn) d. u. 2 órakor érkezik városunkba Garamberence felől a vasúton. A vasúti állomáson ünnepélyes fogadás lesz, a midőn is a polgármester ügyis, mint a kegyúr képviselője üdvözli a püspököt; az Erzsébet-kápolna mellett díszkapunál ismét a katolicus közönség nevében fogadják a püspököt. Ezután kocsiikon felvonulnak a plébániai templomban, ahol a kertületi papsg fog várakozni és kellő fogadás után a püspök a templomba megy. Délután 3 órakor a plébánián, a hol állandó lakása lesz, fogja fogadni a püspök az egyes tisztelgő küldöttséget. Másnap, azaz e hó 29-én reggel 8 órakor kezdődik a bérmlás a plébánia templomban; délelőn ünnepi ebéd lesz *Fodhargyay* Pál prépost-plébánosnál. Szerdán azaz e hó 30-án Bélabányára megy a püspök, a hol reggel 9 órakor kezdődik a bérmlás és délelőn a plébániai ünnepi ebéd lesz. Október 1-én reggel Hely-

bányán bérmlál, a hol *Litassy* János esperes-plébános látja őt vendégül és ünnepies ebédet ad tiszteleltére. Helybányáról a püspök még vissza jön Selmecbányára és innen azonnal Budapestre utazik. A bérmláshoz nagyban készül a közbűnése a bérmlándók száma meghaladja a 2000-et és így bizony nagy és fárasztó munkája lesz úgy a püspöknek, mint az összes lelkeseknek.

— Házasság. ifj. *Balogh* László e hó 22-én köti házasságot Salgótarjánban *Oláh* Vilmmával.

— A. F. M. K. E. övodája. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület ismét egy új övodát szervezett *Koros* nyitramegyei községben. Az övodát — a melynek kötelességeit a F. M. K. E., *Forster* Gyula báró uradalmá és a község viselik — szept. 15-én teljes eszűndben, a *Porter*-báró család, *Markovics* Alajos főszolgabíró és *Bárdos* Ádám kir. s. tanfelügyelő jelenlétében adták át rendeltetésének. Miután *Markovics* János esperes-plébános beszentelte a házat, a F. M. K. E. elnökség- nevében *Clair* Vilmos főtitkár átadta az övodát a gondnokságnak s azt megnyitottan nyilvánította. A megjelentek nevében *Forster* Gyula báró főrendiházi tag mondott köszönetet a F. M. K. E.-nek. A község lakossága szivesen fogadja az új néprevelési intézmény s gyermekeit sűrűn írta be az övodába.

— Tanítógyűlés Hodrusbányán. A Selmecbánya- és vidéki tanító egyesület az évi rendes gyűlését Hodrusbányán tartotta meg e hó 15-én.

A közös törekvés, a közös cél, az ügybuzgalom és a hazafias lelkesítés, mely a tanító-munkájának feladatát, irányát kijelöli ez hozta össze ismétakultúra s a béke emeszerény apostolait. Újra együtt voltak, hogy a nevelés magasztos feladatának biztos tudatából erőt, lelkesedést merítsenek a munkához.

S ez sikerült is. A tanítósg és az érdeklődő tanügybarátok — kik — dicséretükre legyen mondvá — igen meleg rokonszenven tanúsítottak «a nemzet napzsámosa»-inak egyesülete iránt — fokozott figyelemmel hallgatták Jäger Gyula elnöki megnyitóját, melyben utalt a népoktatás nagy nemzeti fontosságára és a néptanítók nemzeterősítő új munkájára.

Sokak előtt mérésznék, sőt még talán szerénytelenek is tünik fel az elnökek eme kijelentése. Különösen a még mindig létező kevesek gnyumosolyal gondolják: ugyan mit akartok tí földhöz ragadt szegény tanítók, jobb lesz ha megintyítják a «nép»-et az abc-re, no meg egy kevés irást és számolást s a «szereplési viszketegségek»-kielgittést nyert.

Pedig, hogy mindezek, — akik így gondolkoznak — nagyon tévednek s hogy már régen elismert dolog, hogy a tanító mégis csak nevelheti valámire a népet, tehát van befolyása ennek elületére szemléllere is, igazolja ezt pl. II. Katalin cárnő okoskodása is, aki főpapját eme szavakkal terrorizálta: «Ha a nép a tanítás és nevelés által fölvilágosodnék, sem a főpap, sem a cárt helyükön nem maradhatnánk». Nem hiába mondotta Verulamii Bacco sem, hogy «a műveltség hatalom». Jules Simon szerint pedig «a nép a legelső nép, melynek legjobb iskolái vannak s ha még nem az ma, az lesz holnap.» Vaszary szerint «a néprevelés fejlesztése alapján érjük el azt, hogy nemzetünk ezerves muljta után reménytel tekinthetünk a bizonytalan jövőbe.» E nyilatkozatok is elég világosan igazolják azt, hogy a társadalmi és nemzeti politikának leghatásosabb, legtermészetesebb eszköze az iskola.

Vagy nézzük a sokféle vallás- és nemzetiség osztályrédiek s tudja a jó ég miáltal szétdarabol társadalmat, mi tudja azt egyesíteni s ezzel a magyar államot erősíteni, ha nem az iskola. Mert akkor még a gyermekek egymásban nem a politikai vallási, nemzetiségi ellenfelet látják, hanem csak a gyermeket.

Igen, de a népiskolának lelke, mindene a tanító. Tehát a fent jelzett nagy munka az ó

vállára nehezedik, ennek keresztülvételét ő töle várja a nemzet. És noha ez sokan elismerik, a tanítószági anyagi helyzetének javításától mégis idegenkednek az intéző körök. Pedig anyagi gondok alól fél kellene már egyszer szabadtani a tanítóit is, mert a tanító csak úgy végezhet teljes munkát ha az anyagi gondtól mentesítik őt, Igaz ugyan, hogy legujjabbán történt erre névze némi kísérlet de azért még mindig vannak sérelmeink, melyeknek orvoslásáért tovább és tovább kell küzdenünk.

Nem említve a még mindig „rendezetlen fizetésrendezés” igazságtalanságait, itt van előttünk a nyugdíjintézmény s a vasuti kedvezmény ügye. A nyugdíj törvény revíziójáról Bachrath József tartott érdekes s nagy szaktudással összeállított, teljesen kimerítő előadást. Kimutatta az intézmény számos és számos sérelmét. Két javaslatot is kidolgozott, melyek közül bármelyiket is elfogadja a kormány, az aggkor súlyos gondjaitól szabadítaná meg a tanítószágot s mi tanítók reméljük is, hogy a mi kegyes miniszterünk ez irányban is figyelembe veszi méltányos kívánságainkat.

A vasuti kedvezmény jogosultságát Majerszky Mihály fejtegette s ez ügyben benyújtott határozati javaslatát is azzal a hó óhajjal fogadta el a közgyűlés, vajha a felekezeti tanító megszűnnék már egyszer mostoha gyermeke lenni e hazának hanem egyenlő munka mellett az állami tanítókéval egyenlő jogokkal is ruháztatssék fel.

„Az iskola a család, az egyház és az állam szolgálatában” c. pädagogiai értekezést Welwárd Jakab szerző olvasta föl. Ennek tartalmáról a „Selmecebányai Híradó” tisztelt olvasói tudomást szerezhetnek, mert annak a nagy pädagogiai tudással megírt munkának egész szövegében s a nevezett lapban való közlését határozta el a közgyűlés.

Az óvónők szárnalmas helyzete is szóba került s az elnök indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy helyzetük javításáért indított akciójokat minden tőle telhető módon támogatni fogja.

A „Szózat” hangjai fejezték be a gyűlést. Mint láthatni, a „Selmecebányai-vidéki Általános Tanító Egyesületének” tanítói nemcsak a tanterem falai közt végeznek nehéz munkát, hanem e munkáikodásuk kihat az egész társadalomra. A jelen volt hodrusi-tanítógyárutók minderről közvetlen tapasztalatot szereztek s igaz, melegéztélő áthatott szavakkal méltatták a tanítók eme munkáját. Bár mindig és mindenütt ennyi vendég tisztelné meg a tanítók eme gyűléseit, így — azt hiszem — sok téves felfogás elenyészne. szky.

— Városunk 1909. évi költségvetését a főszámvérvő összeállította és a városi tanács több ülésében már le is tárgyalta: most a költségvetés a számvérvőnél közszemlére van kitéve. E szerint a közszégi pótlék 1909. évre 75 % lesz, vagyis ugyanannyi, mint most. E tárgyban a főszámvérvő indokolt jelentése ad teljes felvilágosítást.

— Tűz. kedden délelőtt tűz támadt Zatykó János majorosgazdának György tárnai telken s mivel otthon senki nem volt, csak a gazda felesége, a tűz elharapódzott s amig a tűzoltóság ki-vonult az összes gazdasági épületek lángokban állottak. A tűz elhanyagzott a szegény gazdának összes épületeit, lakóházait, istállóit, csűrét összes takarmányát és gabonatermését. Kára mintegy hat ezer korona, biztosítva semmi nem volt.

— Egy 48-as honvéd halála. A mult vasárnap délután kísérték örök nyugalomra Ziedler Alajos nyugalmazott kamaraházi hajdút, aki a nagyidőkben honvéd volt s több csatában részt vett.

Az öregnek utolsó kívánsága az volt, hogy négy rendőr és négy kamaraházi hajdú menjen koporsója mellett, amely kívánsága teljesedett is.

— A főiskola tolvajai. Ez év június havában a bányászati főiskola új épületében Bartha Béla főiskolai tanár hivatalos szobájából elloptak 400 koronát. A nyomozás megindult, de nem vezetett eredményre. A mult héten, szerdán éjjel megint betörték a főiskola új épületébe és hat hivatalos szobában jártak a tettesek s feltörve az iróasztalokat s onnan elvittek mindent ami értékes volt. A rendőrség a jelentés vétele után megindította a nyomozást. Abonyi Ferenc rendőrnök és Pálmai István rendőrőrmester teljesítették a nyomozást, amely eredményre is vezetett, mert délután két őrrel megkerülték az ellopott dolgok és a tettesek. Honek János és Kredl Ferenc tizenhét éves suhanokok, lakatosinasok kóvették el a betöréses-lopást a főiskolán, ahol ismerősek voltak, mert többször dolgoztak ottan. Honeknél a megmozgások nagyobbszögű pénzt is találtak s így valószínű, hogy ő lopta el június hónapban a Bartha Béla tanár 400 koronáját is. A fiatal bűnösöket a rendőrség letartóztatta s átadta a kir. vizsgálóbíróknak.

— Őszi nagyvásár. A mult héten hétfőn és csütörtökön volt városunkban az őszi nagyvásár. Hétfőn rendkívül forgalmas volt az állatvásár, melyre kétezernél több állatot hajtottak fel, a kereslet azonban annál kisebb volt s így valószínűleg potom árakon adtak el kétszáz állatot. Csütörtökön igen sok eladó rakodott ki a vásártéren, rég nem volt annyi eladó piacunkon a vételekedő azonban lanynha volt.

— Főlövészet. A polgári lövöldön ma és holnap délután lesz a főlövészet. A főlövészetre eljött Hirth György kolozsvári dohánnyárgári igazgató is, aki a lövöldének tiszteletbeli tagja.

— A hontnémeti—selmecebányai vasutó ügyében a polgármeester a mai nap délután 3 órájára egy-nagy értekezletet hívott össze a városház tanácstermébe azért, hogy ott minden városi polgár, illetve érdekeltek fél nyíltan elmondhassa véleményét és így a követelmény megnyilatkozása után kerüljön az ügy a törvényhatósági bizottság elé. Az egyes intézetek és vállalatok vezetői külön is meg lettek hívva, mindazonáltal mindenki eljöhét az értekezetre, aki érdekel az adózó és elmondhatja megjegyzését. Ezért külön is felhívjuk az érdeklődők figyelmét ezen értekezletre. Ugyanezen ügyben a kereskedők ipartársulatának elnöksége ugyancsak a városház tanács-termébe ma délelőtt fél tizenegy órára összehívta a város összes kereskedőit és iparosait, hogy alaposan megbeszélhessék a vonat ügyét és állást foglalhassanak minc . . . nyban. A város közönsége nagy érdeklődéssel várja a vasutó ügyének rendezését.

— Talált tárgy. E hó 14-én a m. kir. dohánnyárgár mellett egy ezüst kávék kanál találtatott. Tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányi hivatalnál.

NYILT-TÉR.

E rovat alatt közöltékert nem felelő a szerk.

Búcsu.

Mindazon ismerősöimről és barátaimtól kikől sürgös elköltözésem alkalmával személyesen el nem bucsuzhattam — ez uton veszek búcsút el köszönöm az irántam táusított előzékenységet szívességet és barátságos jóindulatot, melyet nem fogok soha elfelejteni.

Selmecebánya 1908. szeptember 16.
Adamezt Emil.

Az **ALT VATER** likörgyár
GESSLER SIEGFRIED
cs. és kir. udvari szállító
József főherceg ő fenségének kamarai szállítója
Budapestben
ajánlja
„Altwater likörjét”
és minden egyéb finom likörkészítményeit, valamint
a legutóbbi termésből ezüst üstben befőtt
„MÁLNASZÖRPÖT.”

Nagyon alkalmas étkezésre. — Néki-lobortól rövid használat után.
Fertőtlenítő hatásúval megvizsgálva.
Attat Bécs, 1897. július 9

Kalodont
néki-lobortól
fog-créme

A fogak tisztán tartásához fogszem nem elegendő. — Eltávolítás a fogok körül akaratlanul képződő ártalmas anyag, csakis mechanikai tisztítással egyesített egy feloldó és antiseptikus hatással bíró fog-Créme-ti elválasztó. A „KALODONT” használata az összes kulturálomokban a leghatásosabbnak bebizonyult.

MOLL-FELE
SEIDLITZ-POR

Egybe, oldó háziért mindazonk, kik emésztési zavarral és az előlemlőd egyéb következményeiben szenvednek.
Egy eredeti doboz ára 2 K.
Védkei gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FELE
SÓS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító **Bedorzósóles,**
és erősítő
elismert, régi hírnevű háziért szagantás és hűsítő szármasz, mindennemű betegségek ellen.

Eredeti iteg ára K 2.—
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.
Főszékhelyi hely **MOLL A. Gyógyszerész,**
cs. és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMENYEI.

Az anyakönyvi hivatalok bejegyzései.

1908. évi hó szeptember 12-től, 1908. szeptember hó 19-ig.

Születés.

Lehotzky Béla, Wágner Emma fu Selmecebánya
Neusch György, Daubner Mária leány Felsőrdna
Kovácsik Ilona fu Selmecebánya
Szakács Zsigmond, Grosszmann Albina fu Selmecebánya

Házasság.

Hoschek Béla Mezőlabor, Kovácsik Ilona Selmecebánya

Halálozás.

Czidler Alajos 80 éves, aggkor Selmecebánya
Sipka János 78 éves (tűdőgyulladás) >
özv. Gärtler Ferenc 84 éves agykor Selmecebánya
özv. Risz János 65 éves, szervi szívjárv >
Szlávik János 77 éves, tűdőgyulladás >
Szakács Imre 3 napos, vele született gyengeség Selmeceb.

Sirolin

„Emeli az étvágyat és a leosálat, megszűnteti a köhögést, válakévet, éjjeli izsádat.

Tűdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlja.

Mint hogy értéketlen utánaizókati is kinálnak, kérjen mindenkör „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sv.)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára övenként 4.—korona

5372/rkp. 1907.

Rendelet.

Az 1876. évi XIII. t.-c. alapján a közrend érdekében ezenel elrendelem a következők: Tapasztalván azt, hogy a házi cselédek gazdáik tudta nélkül éjjeli időben kimerádnak a városban szanaszedésatagolnak a korcsmákban ülnek, isznak és éjszakának; az 1876. évi XIII. t.-c. alapján, a közrend és közegészség érdekében ezenel elrendelem, hogy cselédek, (férfi vagy női, gazdasági és házi cselédek) esténként csak 9 óráig járhatnak a házon (lakásokon) kívül és sem korcsmában sem más lakásokban időzönek nem szabad.

Kivételt képeznek azon esetek a midőn gazdáiktól nyert megbízás alapján a fent jelzett időn túl valahova küldetnek.

Jelen rendeletnek áthágása esetén a cselédek az idézett törvény 108. §-a alapján 4. koronától 32 koronáig, vagy annak megfelelő elzárásával fog büntetni s megfogva egyuttal büntetni azokat italméretök korcsmárosokat is, kik a cselédek a jelzett időn túl helyiségekben tőrük.

Selmezbánya, 1908. évi szeptember hó 16-án.

Kuti István, s. k.
főispány.

8098 sz. 1908.

Hirdetmény.

Selmezbánya és Belabánya sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város háztartásáról szóló 1909. évi közzétételről határozatot letárgyalta s ennek folytán
a) az 1909. évi szükségletet ... 440233 96 K
b) az " " fedezetet ... 368800 68 " a hiányt ... 73433 28 K állapította meg.

Mely hiánynak a fedzetére az alapul vehető 97726 81 egyenes állami adó után a tanács 75 % községi pótdó kivetését hozza javaslatra a törvényhatósági bizottságnak.

Erről a város közönségét az 1886. évi XXI. t.-c. 17. ának rendelkezéséhez képest azzal értesítim, hogy az előírtanzt a városi számvonósegenél 15 napon át közszemlére van kitéve, ahol is azt az adófizetők a hivatalos órákban megte-

kinthetik, s ellene észrevételt adhatnak be a városi tanácshoz.

Selmezbányán, 1908. szeptember 16.

Horváth Kálmán
polgármester.

8419 szám előnk.

Körendelet.

Megfelelő további sürgős intézkedés és közhírré tételt végezt értesítem a címet, hogy a közös hadsereg nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi a cs. és kir. közös hadügy-minister urral egyetértőleg hozott határozat folytán — a n. kir. honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi pedig jelen rendeletem alapján, a folyó évben nem tartatnak meg. Kivételt képez azonban, hogy a tartalékos (póttartalékos) hadapródok és hasonló állásuk, valamint a tartalékos (póttartalékos) hadapródjelöltek, akár a közös hadsereg, akár a honvédség kötelékébe tartozzanak, kötelesek ugy az idén, mint ezentul évenként, fő- es legelőbb bemutatóra megjelenni, a mire névze különben felsőbb parancsnokságai által is utasítatni fognak.

A tisztí bemutatások az eddigi módon a f. évben is megtartatnak. Megjegyzem még, hogy a népfelkelési idoszaki jelentkezési kötelezettsége, mely a mult években szüntelt, a folyó évben újra életbe lép; erre névze azonban külön fogok intézkedni.

A minister helyett:
Bolgar, államtitkár.

H I R D E T É S E K.

Vérszegénység

ellensúlyozásául tessék SCOTT-féle Emulsiót használni, a mely a vért gazdagítja és a test husát szilárdá és egészségessé teszi.

A Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vándorlásánál a SCOTT-féle módosított jéggyűfét — halkelet — kényük figyelembe venni.

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás megleg és kielégít.

Próbálják meg

és meg fognak erről győződni, mint ahogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32 év letöltése alatt.

Egy eredeti üveg 2 K 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

Ügyvédi irnokot

keresek. Akik az állást elnyerni akarják jelentkezzen személyesen irodámban.

Wagner László dr.
ügyvéd.

Legjobb padlómaáz

FRITZELACK

Tudományos folyóiratokban higienikus tulajdonságánál fogva elismerőleg van említve!

Tartós!
Elegáns!
Kiadó!

Raktár:

íj. Marschalkó Gyulánál Selmezbányán.

Használatban a legolcsóbb!

LEOPOLD GYULA
Tukyekemet, bőrkeményedést, azonnal eltávolít a Kaiser-féle **TUKYKEMENHAL** ára 70 fillér.
A legjobb és legérsebb sósborszesz **ERŐ SÓSBORSZESZ** ára 2 K, 1 K és 30 fillér.
Csemege-konzervek **BÉLHURUT** (hasmenés), gyomorgörcs legelső gyógyszer a BARTA-féle fekete élelmiszer-gyógyó; kapható gyógyszerárban.
Felkai Konzervgyár, Barta Gyózeff Felka (Szepes megye). — Kérjen árjegyzéket!

GARVENS-SZIVATTYUK rendkívül olcsók, csak elsőrendű minőség.
Garvens-szivattyú Garvens-művek, WIEN XX/2.
PLATSCHER VILMOS elismert legolcsóbb, legszolidabb **FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza** Budapest, IV., Központi Városház. (Károlyi-körút).
RIVOLI fénypézsezteli és festészteli műtermében BUDAPEST, VII., RAKOCZI-ÚT 30. készülnék csak elsőrendű művészi kivitelben fénypézseztelések, aquarell- és olajfestmények. Másolások seljeme, barsony, tára, elváltónsírta stb. Brosz, függelék, stb. — árú óvletgátmányokkal. Porcellánba épített fénypézseztelők, kővekre stb. Miről köldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL GLÜCK
Dobosa 2 kor.
Postál szálitá D. FEHER GALAMB- gyógyosztár BUDAPEST, HUNGÁRI-KÖRÚT 93 Kapható minden gyógyszerárban drogyáriában.

FICHTENIN
Meglepo haladás!
A legkíválóbb, szabadalmilag védtelt szer, mely mindenfajta fertőget és lakásában egy, mint mindennemű károsító, vért és leveletit és egyéb kór- és votományban kártékony állatokat és azot petéit azonnal megöli.
Legmeghíválóbb védozóerő eszuyog és darása ellen. Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosított a testének eredményt.
Vésérkepviteltök Magyarország részére: **DIAMANT és VADAS** Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-61

BOGDANY szerencseje paratlan! Vásároljunk osztály-sorsjegyet csak! **BOGDANY S.** fővárosi sorsjegytároló r.-t.-nal BUDAPEST, KÁROLYI KÖRÚT 20.

KÉZPASZTÁJA 3 nap alatt bírtesen hat. — Tétjeire K 1-30 — Dr. KOVÁCS gyógyótára Budapest, Gúr-utca 17. „Tollat-étkeket” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal **Beretvás - MIGRAN - pasztillát,** mely 0 perc alatt minden fejfájást megszüntet 1 doboz 1 kor. 30 fillér. — Minden gyógyszerárban és drogyáriában kapható. **BÉRETVÁS TAMÁS** gyógyosztár KISPEST, Széchenyi-utca 2. Ingren postál szállítás 5 doboz rendelésmel.

PARIS Szálloda Budapest, VI., Váci-körút 26. sz. 100 szoba 2-30 K-ig faljabb, kizárólagos és világvilágított szűttű Fűrdő, minden taváris, ártópus. Világváros vendégmégálóhely az óceán pártáulandok és helyi fűrdő.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten? **Schuller Kaszinó-éttermében** VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz. **Elsőrendű konyha!** Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J. hemoptizál rendelő-intézete IDEL fellegvárosban szűttű KISPEST Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER szűttűművi ártópusok és szűttűművi világvárosi vendégmégálóhely az óceán pártáulandok és helyi fűrdő. **Első és legmagyobb** mohyár ellen védő részv.-tára.

Bohn M. és Társai

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-FÉLE TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN.

Alapított 1864. — Legelőkelőbb referenciák. — Alapított 1864.

50 millió évi gyártás

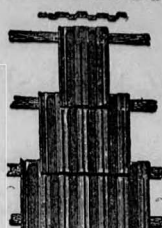
a es és kir. szabadalmazott Bohn-féle biztonsági átfedő eserepekből,
VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

GYARTMÁNYOK: BOHN-féle szabadalmazott biztonsági átfedő eserepek.
Legelőkelőbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági
átfedő eserep 272. szám.

Zsombolyai gyártmány
Szab. biztonsági présett átfedő
eserep 263. szám.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.

Által a legújatosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcsepplőgépek,
szalmakészítők, járgány-csepplőgépek, löher-csepplők,
tisztító-robotok, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szőnagylétek, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecakavágók, rőpavácok, kukorica-
morszólók, darálók, őrlőmalmok, agyvető-
acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

Olesó alma

nagyban és kicsinyben
5 kg. őszi alma 50 és
60 f-ért
kapható

Schmidt Ferencnél
(Akadémia-utca 196.)

Miután műtermemet f. évi
november 1-én zárom meg-
rendeléseket már is csak ez
ideig foganatosíthatok.

**! A műtermet 1909. május !
! 1-én ismét megnyitom. !**

A t. közönség továbbá szí-
ves támogatását kérve

kiváló tisztelettel
Weissbach Ármin.

Ügynökök

kik sorajgyekek részfelte-
tésre való elárásával fog-
lalkozni óhajtának, magus
jutalék mellett felvételnék.
Havonta 200—500 koronát
jövödelmez. Valuta bank
részvénytársaság Budapest
Váci-körút 48.

Globusz
fémfiszlító
kivonat
minden más tisztítószerrel felülmúl

SIRUP-PAGLIANO a legjobb vértisztoszer.
Feltalálója Girolamo Pagliano florenzi tanár, 1838 óta
állítja elő. Sirup G rómano Pagliano a legjobb és leg-
biztosabb ha hajtszár, mely 1838 óta sok ezer családnál
a legjobb eredményekkel használtatik. Orvosi rendelésre
minden jobb gyógyszerárban kapható. Mégis itt a
székesfehérvári és annak körzetében, mint vattoridák
a fejte stb. előmozdítja az anyagot és veresíté-
hat bökületek, esz, közörsényel stb. Megrendelések
ismendők: Girolamo Pagliano tanár, Florenz (A 37.)
Via Pandolfini. Elisméro leveleket és prospektust ingyen
és bérmentve küld a vezérkérdésűség: Dr. F. Herzog,
Wien, IX. (A 37.) Löhlichgass-4. Gyógyszertár a főle-
rakatkeft: Erdőző útletlek mellett keresztnek.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közön-
séget, hogy a szélaknái

EICHEL-féle vendéglő

vezetését átvettem és azt újonnan berendezve
folyó évi szeptember hó 27-én megnyitom.

Mindenkor háziilag kezel felvágottak és hentes-
árúk ugy meleg ételek is lesznek kaphatók; tisztán
kezelt valódi borok és italok, acél-sör és Dréher-
féle tveg sör.

A megnyitás napján a zenét ZACHEI JÁNOS zenekara szolgálta.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve

teljes tisztelettel
Pataki Jenő.

Mielőtt
személy-, jelzálog- vagy építési
kölcsön
iránt intézkednek,
kérjen díjtalanul prospektust.

MELLER L. EGYER
BUDAPEST, IX. Lónyay-utca 7.
Interurban telefon: 46-31.

Nádparipa-

Liliumtejszappan.

A bőr legenyhébb szappana.

Szép kézírással bíró fiatalember esti fog-
lalkozásra elvállal magyar, német és
tót nyelven másolást és hangjeggy (kotta) írást.
Cím megtudható a kiadóhivatalban.

AMERIK A
Indulás Havre-ből minden szombaton Wien-
ből minden kedden.
Menejgyekek a
FRANCIA VONAL által
amerikai vasuti menetjegyek eredeti árak
mellett mind állomásra.
Közlebbi útbaigazítás ingyen és bérmentve
csak is a
Francia vonal
Wien, IV. Wiedener Gürtel No 16. által.
A déli- és áltami vaspályra átellenben.
A címre pontosan figyelni kérünk.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, gőrcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratelt, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hatvány gyógyszerár által Majna Frankfurt.

A mosás akár a tánc,
Fáradságba nem kerül,
Schicht szappannal ha használás,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatos tisztítóerőjű
szájtársertü előállításának és a leg-
jobb nyersanyagok legrendesebb
kiválasztásának köszönő.

Schicht szarvasszappana
kíméli a kezeket és a felhőmuntól
Megtakarít Fáradságot és vesztőlehetőt
kíméli emelőtve, az egészségét!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága 30.000 koronával
szavatoltatik.

MEGHIVÓ.**AZ ELSŐ SELMECBANYAI ING- ÉS FEHÉRNEMÜGYÁR R. TÁRSASÁG**

T. RÉSZVÉNYESEI

== A FOLYÓ ÉVI SZEPTEMBER HÓ 30-ÁN D. U. 4 ÓRAKOR ==
 SELMECBANYÁN A VÁROSHÁZ TANÁCSTERMÉBEN MEGTARTANDÓ

I. évi rendes közgyűlésre

TISZTELETTTEL MEGHIVATNAK.

Tárgysorozat :

1. Közgyűlési elnök, jegyző és a jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag választása.
 2. Igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésének tárgyalása.
 3. A zárszámadások felülvizsgálása, mérleg jóváhagyása — felmentvények megadása és a tiszta nyereség howá fordítására vonatkozó határozathozatal.
 4. A felügyelő-bizottság megválasztása.
 5. A szubvenció és gyárépítésére vonatkozó igazgatósági javaslat tárgyalása.
 6. Az alaptőke felemelésére vonatkozó igazgatósági javaslat tárgyalása.
 7. Az alapszabályok 5-ik szakaszának módosítása.
 8. Netáni indítványok.
- Selmecebánya 1908. évi szeptember hó 12.

Az igazgatóság.

VAGYON.

Mérleg-számla.

TEHER.

		Korona	fillér			Korona	fillér
7	Készpénz 1908 augusztus 31-én	740	19	1	Részvénytőke	150000	—
19	Tárcaváltók	1088	85	5	Hitelezőknek	48986	43
18	Postatakarékpénztári számla	3064	18	2	Selmecebányai Kereskedelmi és Hitelintézetnek	26850	06
4	Árukészlet leltár szerint	97032	87		1907—1908. évi nyereség	17067	48
8	Adósk számlája	120931	41				
15	Gép- és felszerelési számla	16130	95				
13	Leltárszámla	3509	52				
14	Házbérszámla (előre fizetett 2 havi bér)	415	—				
		242912	97			242912	97

VESZTESÉG.

Nyereség- és veszteség-számla.

NYERESÉG.

		Korona	fillér	Korona	fillér			Korona	fillér	Korona	fillér
6	Kamatszámlla			1783	14	4	Áruszámla	107544	41		
9	Bér- és fizetések számlája			63355	90	17	Engedményszámlla (pénztári levonások)	3883	92		
10	Üzleti költség számla			9473	29	21	Részvényátíratási számla	4	—		
12	Utazási költség számla			16977	52						
14	Házbérszámla			2775	—						
Nyereség felosztása :											
Leírások :											
a)	Gép- s felszerelésekből 16130/95 = 10%	1613	09								
b)	Leltárból	3509/52 = 10%	350	95							
c)	Kétes követelések	3448	03								
d)	Jutalomdíjakra	350	—								
e)	Tartalékalapra	11305	41	17067	48						
				111432	33					111432	33

Selmecebánya, 1908. évi augusztus hó 31-én.

Weisz Adolf s. k.
igazgató.Ungár Kálmán dr. s. k.
elnök.Kronstein József s. k.
könyvelő.

Megvizsgálta és helyesnek találta:

Király Ernő s. k.
f. b. tag.Havas Gyula s. k.
f. b. jegyző.Tóth Imre dr. s. k.
f. b. elnök.Csányi Ottó s. k.
f. b. tag.Tuka Antal s. k.
f. b. tag.